

heeft er trouwens geen gelegenheid voor gehad ook.

Slechts één ontwerp van wet staat op zijn naam geboekt. Het bevatte slechts twee artikelen en het werd verworpen.

„Jong en oud, met hem in hetzelfde geloof vereenigd, op te wekken om daarvan niet enkel in eigen huis, maar ook in het Staatkundig leven getuigenis af te leggen, en dus den Revolutiegeest te vernietigen, uit Godverzaking voortgekomen, dat is zijn doel geweest”, zoo schreef Prof. Buys na Groen's dood.

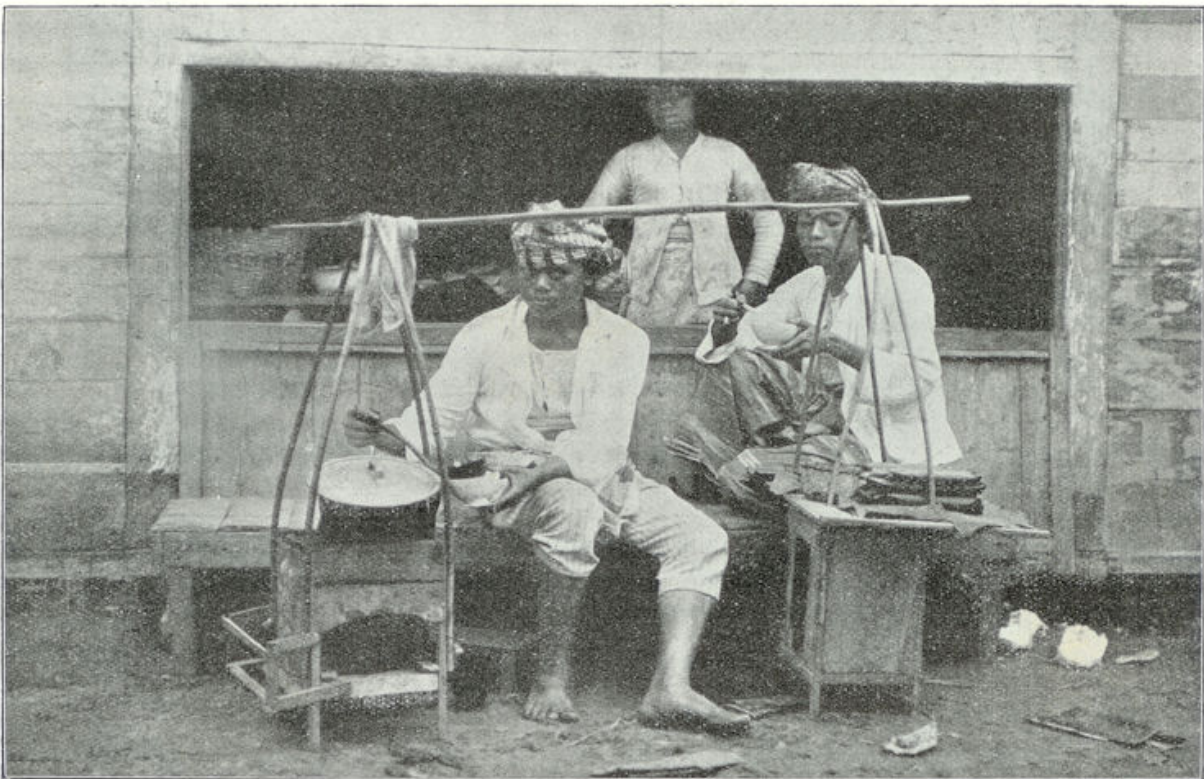
Hier komen de in ons eerste artikel aangehaalde spreuken in het juiste licht te staan.

Groen was en werd genoemd: „Een veldheer zonder leger.” De taak van zulk een Veldheer is, te zien, dat hij een leger krijgt. Dat heeft Groen dan ook gedaan. „Steeds was ik op werven bedacht”, zegt hij.

Twee partijen zijn er, de ééne, die onder velerlei wijzigingen de Revolutie-leer in beoefening brengt; de andere, welke haar onder alle vormen en wijzigingen bestrijdt”, en openlijk erkent Groen, p a r t i j m a n te zijn.

Over den persoon van Groen, gedurende dien strijd, hopen we den volgenden keer nog iets te berde te brengen.

Indische straattooneeltjes door Drs. A. van Deursen

Inlandsche gaarkeuken.

Links het komfoor waarboven een pan. Rechts liggen pakjes rijst (lemper).

Het moderne verkeer in een groote Indische stad gelijkt in menig opzicht op dat van de steden in Europa. In Batavia en Soerabaja is de auto zeer algemeen en het verkeer bij de Roode Brug in laatstgenoemde stad is even woelig als in Parijs.

Heeft de auto ook veel van het typische weggevaagd en krijgt het straatleven een meer algemeen karakter — daarnaast kan men geluk-

kig nog tal van typische tooneeltjes zien, kenmerkend voor de Indische stad.

De reiziger, die van Tandjong Priok naar Batavia rijdt en in het Hotel der Nederlanden op Rijswijk zijn intrek neemt, wordt al direct getroffen door het wasschen en baden der vrouwen en kinderen in de grachten. Hier en daar zijn steenen trappen gemetseld en daar is den heelen dag een druk gedoe van wasschende

In de grachten van Rijswijk zijn steenen trappen gemetseld, waar den heelen dag Inlandsche vrouwen wasschen en baden.

Foto L, Eskes.

De Javaansche vrouwen doen de wasch aan de Kali onder hooge Klapperboomen. De mand met het witte goed is een „pongi” (d.w.z. een mand waarin zij het vuil vegen; hij lijkt op een vuilnisbak).

De jonge moeder draagt het kindje op haar zijde in de slendang.

vrouwen en plassende kinderen. De kleurige sarongs worden gewasschen en direct in de Indische zon gedroogd. Opvallend is de keurige zedige wijze, waarop de Javanen zich ontkleeden, wanneer zij baden in de kali. Zulke tafereelen van de wasch aan den rivieroever ziet men overal; telkens weer het fleurige tafereeltje van de vrouwen aan den kalizoom.

De kindertjes gaan mee; als zij nog klein zijn, worden zij door moeder in de slendang gedragen op de zijde, het linkervoetje voor en het rechervoetje achter. Wel merkwaardig, dat het dragen van kinderen op de wereld zoo verschillend is: bij ons op de arm; bij Arabische vrouwen op den schouder, Javaansche kinderen worden door de moeder gedragen op de zijde.

Met het wasschen alleen is men nog niet klaar; het is ook noodig, het haar van ongedierte te zuiveren. Nu — dit doet men in liefdedienst bij elkander; herhaaldelijk kan men in de kampong kleine groepjes zien, die ijverig jacht maken; en om een zekeren dood van het ongedierte te verkrijgen, weet men geen beter middel dan opeten!

Overigens zijn de hoofden der Javaansche mannen, wat hun coiffure aangaat, verzorgd door den barbier. Aan drukke wegen, op groote pleinen, zit hij onder de boomen en bedient de klanten voor een minimumprijs! En vaak — als bij ons in de barbierszaken — is zijn standplaats het middelpunt van een groepje pratens.

De eigenlijke societeit echter, waar de dingen

Foto L. Eskes.

De inlandsche kapper bedient zijn klanten op straat. De barbier is een Soendanees, zooals te zien is aan zijn hoofddoek.

Links een draagbare Inlandsche gaarkeuken.
In het midden een koopvrouw. Rechts de Javaan met een ijskarretje.

Foto L. Eskes.

Verwijderen van ongedierte in de Kampong.
Men helpt elkaar bij het verwijderen van ongedierte in het hoofdhaar.

van den dag besproken worden, is de wa-
roeng, een soort van gaarkeuken, een in-
landsch stalletje van eetwaren. Daar eet men
de rijst van het groene pisangblad als bord,
overgoten met een geurig sausje en een pikant
vischje als toespis. Daar ziet men de verlokke-
lijke pakjes rijst en de keur van vleeschwaren,
namelijk stukjes kip. Maar niet alleen de eigen-

lijke maaltijden worden op deze wijze bij de
waroeng buitenshuis genoten, ook uitgezochte
lekkernijen, zooals verschillende ijssoorten.

Dikwijls zijn die inlandsche gaarkeukens ge-
makkelijk verplaatsbaar. De Javaan draagt
daartoe over den schouder een ietwat doorzwie-
pende stok (pikolan) en daaraan hangen aan
twee zijden de vrachten. Hij loopt niet zooals

Inlandsche koopman met matten. De klontong heeft de lasten aan een pikolan. In de rechtsche mand zit vlechtwerk (meest door blinden gemaakt). Links op de pikolan saringans (zeven).

wij, maar trippelt, waarbij de draagstok telkens iets doorzwikt — het is, alsof hij het verschijnsel der interferentie weet te benutten! Zoo draagt de waroenghouder zijn verplaatsbare keuken; zoo trippelt de koopman met zijn korven vol kippen; zoo loopt ook de klontong (koopman) met zijn manden vol vlechtwerk, bijv. zeven voor de rijst. Ja, zoo dragen de Javanen zelfs heel groote lasten: het is niets gek als men zoo een piano ziet transporteeren of een telefoonpaal versjouwen. Zoo zagen wij een groep koelies bezig, een lange telegraaf-

paal voort te dragen. Aan beide einden liepen zes koelies; deze hadden over de schouders een pikolan, een draagstok van bamboe, en daaraan was door touwen de lange last verbonden!

Weer anders dragen de vrouwen. In de straten van Djokjokarta, in de dessa's van de Vorstenlanden, kwamen wij herhaaldelijk de vrouwen tegen, die vele kilometers ver de zware lasten dragen, om op de passar te handelen — een handel, waarmee velen een dagloon hebben van ongeveer vijftien centen. Deze vrouwen dragen de lasten met draagbanden over den

Foto L. Eskes.

Inlandsche koelies „pikolen” een lange telefoonpaal. De koelies dragen op den schouder de pikolan en daaraan is door touwen de telegraafpaal gebonden.

Foto L. Eskes.

Arme Javaansche vrouwen uit de Vorstenlanden dragen zware lasten in de straten van Djokjokarta. Boven het Hollandsche opschrift; daaronder, op den houten wand, het Javaansche.

Foto L. Eskes.

Inlandsche verkeersagent in rust.

Javaansche vrouwen op de passar. Zij zitten voor het huis, waar het „marktbewijs” wordt afgegeven voor een prijs van één of twee cent.

schouder. Komen zij dan op de passar, dan betalen zij het marktgeld voor hun plaats — en zitten dan geduldig neer bij de uitgestalde waren. En vele kijkers en ook wel koopers flaneeren rustig rond.

En als wij dan al het gewoel der inlanders gadeslaan — dan vinden wij het zeker niet vreemd, op de kruispunten van drukke wegen een monteren inlandschen verkeersagent te zien.

De wonderbare bouw van de stof door *K. C. Hartogh*

3)

Van kwaad tot erger.

In het vorige nummer hebben we — naar wij ons vleien met eenige virtuositeit — goedgepraat, dat we de vervulling van onze belofte om nu iets over den bouw van het atoom te vertellen gingen verschuiven.

In stee van ons thans te haasten, de schaa in te halen, moeten we opnieuw een uitstel aankondigen.

De nood is ons opgelegd.

Blijkbaar hebben de uitgevers met hun vraag op den omslag van het vorige nummer de penen in beweging gebracht. Ons werd tenminste een heel stapeltje brieven over deze artikelen doorgezonden.

We willen wel even uit de school klappen: zonder eenige uitzondering stelden de briefschrijvers artikelen als deze op prijs. Hetgeen we begrijpelijkerwijs met genoegen zagen.

Met evenveel genoegen ontdekten we in die